Dosarul nr. 2r-1655/23
(2-23043431-02-2r-14052023)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Badan-Melnic Eleonora

D E C I Z I E

13 iunie 2023 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

În componenţa:
Preşedintele completului, judecător Nelea Budăi
Judecătorii: Iurie Cotruță și Ion Țurcan

examinând în ordine de recurs, recursul declarat de avocatul Răileanu Petru în interesele lui Șarpi Vladimir împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28 martie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Șarpi Vladimir către „Termoelectrica” societate pe acțiuni, Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 8, intervenient accesoriu „INFOBON” societate cu răspundere limitată cu privire la constatarea încălcării drepturilor consumatorului, declararea ilegalității și inadmisibilității solicitării plății pentru serviciile necomandate, obligarea excluderii din chitanțe a sumelor,

a c o n s t a t a t :

La 23 martie 2023, Șarpi Vladimir s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată prin care a solicitat constatarea încălcării drepturilor reclamantului Șarpi Vladimir în calitate de consumator de către pârâții „Termoelectrica” societate pe acțiuni Î.M.G.F.L nr. 8 și „INFO BON” societate cu răspundere limitată, declararea ilegalității și inadmisibilitatea pretențiilor pârâților „Termoelectrica” societate pe acțiuni, Î.M.G.F.L. nr. 8 și „INFO BON” societate cu răspundere limitată în ceea ce privește solicitarea plății de la reclamantul Șarpi Vladimir, începând din noiembrie 2022 (până la ultima chitanță la data deciziei), pentru serviciile necomandate și obligarea pârâților „Termoelectrica” societate pe acțiuni, Î.M.G.F.L. nr.8 și „INFO BON” societate cu răspundere limitată să scoată din chitanțe sumele calculate greșit pentru apartamentul reclamantului Șarpi Vladimir, începând cu luna noiembrie 2022 (până la ultima chitanță la data deciziei).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28 martie 2023, a fost refuzată în primirea cererii de chemare în judecată depusă de către Șarpi Vladimir către „Termoelectrica” societate pe acțiuni, Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 8, intervenient accesoriu „INFOBON” societate cu răspundere limitată cu privire la constatarea încălcării drepturilor consumatorului, declararea ilegalității și inadmisibilității solicitării plății pentru serviciile necomandate, obligarea excluderii din chitanțe a sumelor. S-a expediat lui Șarpi Vladimir încheierea în cauză şi cererea de chemare în judecată și cu toate documentele anexate. S-a explicat lui Șarpi Vladimir că refuzul judecătorului de a primi cererea de chemare în judecată exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceleiași persoane, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pârât, cu același obiect şi aceleași temeiuri.

La 26 aprilie 2023, avocatul Răileanu Petru în interesele lui Șarpi Vladimir a declarat recurs împotriva încheierii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28 martie 2023, și restituirea spre examinare a cauzei în instanța de fond.

În motivarea cererii de recurs, a invocat că în încheierea sa judecătorul, a motivat că, conţinutul cererii de chemare în judecată, în particular revendicările formulate de către Şarpi Vladimir la prevederile legale sus indicate, judecătorul concluzionează că aceasta nu urmează a fi judecată de instanţă judecătorească in instanţa judecătorească în procedură civilă sau în vreo altă procedură judiciară şi se va refuza în primire. Totodată, instanţa a menţionat că petentului i se atrage atenţia la norma juridică ce se conţine la art.16 alin. (1) Cod civil şi i se sugerează să construiască sau formuleze o acţiune civilă pornind de la metodele de apărare a drepturilor civile prevăzute de lege.

Prin urmare, recurentul nu este de acord cu încheierea menţionată pe care o consideră ca fiind una neântemeiată care urmează a fi casată integral cu rejudecarea cauzei şi pronunţarea unei noi hotărâri privind restituirea cauzei spre rejudecare.

Astfel, la 23 martie 2023, Şarpi Vladimir s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată prin care a solicitat: 1. Constatarea încălcării drepturilor reclamantului Şarpi Vladimir de consumator de către pârâţii „Termoelectrica” SA, SRL „Info Bon” şi ÎMGFL-8; 2. Declararea ilegalităţii şi inadmisibilitatea pretenţiilor pârâţilor în ceea ce priveşte solicitarea plăţii de la reclamantul Şarpi Vladimir, începând din noiembrie 2022 (până la ultima chitanţă la data deciziei), pentru serviciile necomandate de reclamant. 3. Obligarea pârâţilor să elimină din chitanţe sumele calculate greşit pentru apartamentul reclamantului Şarpi Vladimir, începând cu luna noiembrie 2022 (până la ultima chitanţă la data deciziei).

În cererea sa, Şarpi Vladimir a comunicat că este proprietarul apartamentului de pe adresa: mun. Chişinău, str. V. Alecsandri 121 ap. 5. Din octombrie 2018, din

cauza funcţionării slabe şi proaste ale sistemului centralizat de încălzire, apartamentul lui Şarpi Vladimir a fost deconectat oficial de la respectivul şi este încălzit cu un cazan de încălzire individual pe gaz natural, care produce cantitatea necesară de energie termică pentru încălzirea apartamentului respectiv, fapt cunoscut de reprezentanţii ÎMGFL-8 şi „Termoelectrica" SA. De asemenea, „Termoelectrica" SA, precum şi ÎMGFL-8, nu au un contract individual încheiat de prestări servicii cu Şarpi Vladimir şi până în prezent nu au fost instalate contoare de căldură pe conductele de tranzit respective.

La 15 decembrie 2022, Şarpi Vladimir a găsit în cutia poştală un blanc, care se intitulează „document de plata pentru luna noiembrie 2022, cod ID; *****". Documentul nu includea informaţii în ce baza a fost emisă chitanţa. De asemenea, nu este indicată despre care zonă de încălzire (pentru care să cer „costurile" suplimentare) este vorba, şi pentru ce perioadă. Dar suma totală calculată a fost de 665.95 lei.

La 19.12.2022, Şarpi Vladimir a depus o cerere la ÎMGFL-8, „Termoelectrica" SA şi SRL „INFO BON", în care: 1. a sesizat despre ilegalitatea facturilor de plată pentru conductele de tranzit, în baza prevederilor Hotărârii Curţii Constituţionale nr. 4 din 3 martie 2022; 2. a sesizat despre ilegalitatea facturilor de plată pentru serviciile prestate fără contract individual; 3. a informat despre refuzul serviciului "de facturare pentru conductele de tranzit"; 4. a propus să fie izolate, de bunăvoie, conductele, pentru a evita „pierderile de căldură" sau să fie mutate în afara proprietăţii lui Şarpi Vladimir; 5. a solicitat explicaţii pe marginea temeiului legai de facturare pentru conducta de tranzit; 6. a propus, conform art. 1029 al Codului civil, ca ofertă, în cazul unor foi de plată pentru căldură găsite în cutia poştală, expedierea unei note de plată pentru tranzitul agentului termic şi amplasarea ţevilor prin proprietatea privată, în cadrul dreptului internaţional şi a legislaţiei Republicii Moldova.

La 27.12.2022, Şarpi Vladimir a primit un răspuns de la SRL „Info Bon", în care societatea transferă responsabilitatea calculului plăţilor către gestionarul fondului locativ şi răspunde la pct. 7 al cererii lui Şarpi Vladimir, fără prea multe detalii. De la ÎMGFL-8 Şarpi Vladimir nu a primit nici un răspuns.

La 14 ianuarie 2023, în cutia poştală Şarpi Vladimir a găsit răspunsul de la „Termoelectrica" SA, în care, de fapt, s-a răspuns doar la punctul 7 din cererea lui Şarpi Vladimir, şi anume, privind temeiul legal de facturare pentru conducta de tranzit, de fapt, doar o indicare a numărului actului de reglementare („Ordinul nr. 184 din 31 octombrie 2022 privind aprobarea Metodologiei privind repartizarea consumului de energie termică şi a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectaţi la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică"), care, prin statutul său, nu are prioritate asupra deciziei Curţii Constituţionale. Şarpi Vladimir nu a primit răspunsuri la toate celelalte întrebări şi

propuneri (inclusiv, nu s-a primit calcule individuale pentru apartamentul lui Şarpi Vladimir, aşa cum era prevăzut de prevederile Deciziei Curţii Constituţionale nr. 4 din 3 martie 2022).

Reclamantul Şarpi Vladimir a motivat cererea sa sub prisma art. 776, 997 şi 1375 din Codul civil, art. 3 şi 17 din HG nr. 191, art. 16 din Legea privind protecţia consumatorilor, art. 51 (1) din Legea nr.75 cu privire la locuinţe din 30.04.2015, art. 3 (1) şi art. 25 (1) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402 din 24.10.2002, precum şi art. 39 capitolul 5 din Acordul de Asociere cu UE.

Astfel, reclamantul Şarpi Vladimir a motivat cererea sa utilizând prevederile legislaţiei civile ce se referă la obligaţiile contractuale ale părţilor în litigiu prin urmare relaţiile între părţi poartă exclusiv un caracter civil, care urmează a fi examinat de către instanţa de judecată de ordinea examinării cauzelor civile conform competenţei.

Potrivit art. 16 alin. (1) lit. e) din Codul civil, apărarea dreptului civil se face, în condiţiile legii, prin impunerea la executarea obligaţiei în natură. În special instanţa de judecată în partea descriptivă a încheierii sale nu a motivat despre faptul că acţiunea nu urmează a fi judecată de instanţă judecătorească în procedură civilă.

În această ordine de idei, instanţa trebuie să motiveze în mod clar şi concret motivele pentru care a dispus restituirea cererii de chemare în judecată, precum şi modalitatea şi termenul în care reclamantul poate remedia situaţia. Instanţa trebuie să respecte principiile celerităţii şi prevederilor procesuale privind motivarea hotărîrilor sale, precum şi dreptul la un proces echitabil al părţilor. În orice caz, instanţa trebuie să justifice în mod clar şi detaliat decizia de restituire a cererii de chemare în judecată, astfel încât reclamantul să înţeleagă motivele şi să poată decide cum să procedeze în continuare. Totodată, a invocat prevederile art. 20 din Constituţia Republicii Moldova, art. 8 al Declaraţiei Universale a Drepturilor Omului, art. 6 § 1 al CEDO.

Conform fișei de repartizare a dosarului la 14 mai 2023, cauza în ordine de recurs a fost repartizată spre examinare judecătorului raportor – Nelea Budăi.

Analizând şi apreciind motivele invocate în recurs, în cumul cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău conchide că recursul este întemeiat şi pasibil admiterii, cu casarea încheierii instanţei de fond şi remiterea cauzei în prima instanţă de la faza primirii în procedură a cererii de chemare în judecată, reieşind din următoarele considerente.

Conform art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În acest sens, Colegiul civil reține că recursul declarat la 26 aprilie 2023, împotriva încheierii instanței de fond din 28 martie 2023, a fost declarat în termenul prevăzut de lege, în condițiile în care la materialele cauzei lipsește dovada recepționării legale a încheierii contestate.

În corespundere cu prevederile art. 3 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţele judecătoreşti aplică legile procedurale civile în vigoare la data judecării cauzei civile.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

În concordanță cu prevederile art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.

În acord cu prevederile art. 5 alin. (1) Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească intentează procesul civil la cererea persoanei care revendică apărarea unui drept al său încălcat sau contestat, libertăţii ori a unui interes legitim.

Potrivit art. 15 alin. (1), (2) Cod civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară. Modul de soluționare a litigiului dintre părţi pînă la adresare în instanţă de judecată poate fi prevăzut prin lege sau contract.

În același timp, conform art. 16 Cod civil, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin: a) recunoașterea dreptului; b) restabilirea situației anterioare încălcării dreptului și suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui; c) constatarea sau, după caz, declararea nulității actului juridic; d) declararea nulității actului emis de o autoritate publică; e) impunerea la executarea obligației în natură; f) autoapărare; g) repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial; h) încasarea dobînzii de întîrziere sau, după caz, a penalității; i) rezoluțiunea sau modificarea contractului; j) neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică; k) alte căi prevăzute de lege.

Metodele de apărare prevăzute la alin. (1) pot fi invocate dacă sînt întrunite condițiile stabilite de lege și, după caz, de actul juridic pentru aplicarea acestora.

Din materialele cauzei s-a constatat că la 23 martie 2023, Șarpi Vladimir s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată prin care a solicitat constatarea încălcării drepturilor reclamantului Șarpi Vladimir în calitate de consumator de către pârâții „Termoelectrica” societate pe acțiuni Î.M.G.F.L nr. 8 și „INFO BON” societate cu răspundere limitată, declararea ilegalității și inadmisibilitatea pretențiilor pârâților „Termoelectrica” societate pe acțiuni, Î.M.G.F.L. nr. 8 și „INFO BON” societate cu răspundere limitată în ceea ce privește solicitarea plății de la reclamantul Șarpi Vladimir, începând din noiembrie 2022 (până la ultima chitanță la data deciziei), pentru serviciile necomandate și obligarea pârâților „Termoelectrica” societate pe acțiuni, Î.M.G.F.L. nr.8 și „INFO BON” societate cu răspundere limitată să scoată din chitanțe sumele calculate greșit pentru apartamentul reclamantului Șarpi Vladimir, începând cu luna noiembrie 2022 (până la ultima chitanță la data deciziei).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28 martie 2023, în temeiul prevederilor art. 169 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, s-a refuzat în primirea cererii de chemare în judecată depusă de către Șarpi Vladimir către „Termoelectrica” societate pe acțiuni, Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 8, intervenient accesoriu „INFOBON” societate cu răspundere limitată cu privire la constatarea încălcării drepturilor consumatorului, declararea ilegalității și inadmisibilității solicitării plății pentru serviciile necomandate, obligarea excluderii din chitanțe a sumelor. S-a expediat lui Șarpi Vladimir încheierea în cauză şi cererea de chemare în judecată și cu toate documentele anexate. S-a explicat lui Șarpi Vladimir că refuzul judecătorului de a primi cererea de chemare în judecată exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceleiași persoane, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pârât, cu același obiect şi aceleași temeiuri.

Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la 26 aprilie 2023, avocatul Răileanu Petru în interesele lui Șarpi Vladimir a declarat recurs, invocând argumentele menționate *supra*.

În contextul situației de fapt constatată, Colegiul civil consideră drept neîntemeiat raționamentul instanței de fond cu privire la necesitatea refuzului în primire a cererii de chemare în judecată depusă de Șarpi Vladimir către „Termoelectrica” societate pe acțiuni, Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 8, intervenient accesoriu „INFOBON” societate cu răspundere limitată cu privire la constatarea încălcării drepturilor consumatorului, declararea ilegalității și inadmisibilității solicitării plății pentru serviciile necomandate, obligarea excluderii din chitanțe a sumelor, în temeiul art. 169 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Conform art. 169 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, judecătorul refuză să primească cererea de chemare în judecată dacă: a) cererea nu urmează a fi judecată în instanţă judecătorească în procedură civilă.

Principiul accesului la justiție presupune, în primul rând, că instanțele de judecată sunt obligate să primească și să examineze orice cerere aparținând competenței lor pentru apărarea oricărui drept, libertăți sau interes legitime. În același timp, accesul la justiție nu este un drept absolut, ci unul care implică limitări, condiţionări inclusiv de ordin procedural. În acest sens este important ca prin condițiile sau restricțiile prevăzute de lege, să nu se aducă atingere acestui drept în însăși substanța lui. Restricțiile sau condițiile prevăzute de lege pentru exercitarea dreptului de acces la justiție trebuie să fie subordonate unui scop legitim și să fie proporționale cu scopul urmărit.

În susținerea poziției sale instanța de fond a reținut că raportând conținutul cererii de chemare în judecată, în particular revendicările formulate de către Șarpi Vladimir, la prevederile art. 16 Cod civil, judecătorul concluzionează că aceasta nu urmează a fi judecată în instanţă judecătorească în procedură civilă sau în vreo altă procedură judiciară și se va refuza în primire. Petentului i se atrage atenția la norma juridică ce se conține la art. 16 alin. (1) Cod civil și i se sugerează să construiască sau formuleze o acțiune civilă pornind de la metodele de apărare a drepturilor civile prevăzute de lege.

Colegiul civil, consideră drept pripite concluziile instanței de fond, or, se remarcă că în temeiul acestei dispoziţii, judecătorul va refuza în primirea cererii dacă cererea nu urmează a fi judecată în instanţă judecătorească în procedură civilă, în sens că cererea nu poate fi judecată în procedură civilă, aceasta fiind de competenţa unui alt organ jurisdicţional, Curţii Constituţionale, organului de urmărire penală, etc.

Astfel, din norma legală enunțată rezultă că, o cerere poate să nu fie admisă de lege de a fi examinată în instanța judecătorească în procedură civilă, în cazul în care nu au fost respectate normele de competență generală. Competența generală este acea instituție juridică ce îndeplinește funcția de delimitare a cauzelor ce urmează a fi examinate și soluționate de către instanța de judecată sau de alte organe jurisdicționale. Astfel, cererea nu poate fi judecată în procedura civilă, care ține de competența unui alt organ jurisdicțional, cum ar fi: Curtea Constituțională, organele administrative, etc. Normele-cadru cu privire la competența generală a instanțelor judecătorești, sunt prevăzute de art. 33 CPC, iar normele juridice speciale le conțin alte acte legislative.

Din materialele cauzei s-a constatat că în drept potențialul reclamant și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 776, 997 şi 1375 din Codul civil, art. 3 şi 17 din HG nr. 191, art. 16 din Legea privind protecţia consumatorilor, art. 51 (1) din Legea nr.75 cu privire la locuinţe din 30.04.2015, art. 3 (1) şi art. 25 (1) din Legea

serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402 din 24.10.2002, precum şi art. 39 capitolul 5 din Acordul de Asociere cu UE.

Prin urmare, la caz nu sunt incidente prevederile art. 169 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, în sensul reținut de către instanță, care stipulează că judecătorul refuză să primească cererea de chemare în judecată dacă: a) cererea nu urmează a fi judecată în instanţă judecătorească în procedură civilă, or, din cererea de chemare în judecată se deduce că obiectul de examinare a prezentei acțiuni îl constituie dezacordul potențialului reclamant cu sumele înaintate spre plată cu titlu de servicii comunale, competentă fiind instanța de judecată.

Astfel, în condițiile cererii de chemare în judecată și părților indicate de recurent/reclamant, soluția instanței de judecată este neîntemeiată și pripită, iar instanța greşit a refuzat în primirea cererii în conformitate cu art. 169 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, în speță fiind întrunite premisele dreptului la acţiune, soluționarea litigiului fiind de competența instanțelor de judecată.

Mai mult, Colegiul civil subliniază că la primirea cererii prima instanță în virtutea rolului său activ la înfăptuirea justiției, este obligată să examineze conținutul cererii, să determine obiectul litigiului și să dea calificarea juridică corespunzătoare raporturilor juridice ale părților în litigiu.

Or, conform art. 6 pct. (1) al CEDO, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa.

Constituţia Republicii Moldova la art. 20 prevede că orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime.

În acest context, Colegiul civil reţine că încheierea contestată este în contradicţie cu materialele cauzei şi cu prevederile art. 5 și 169 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, art. 20 al Constituţiei și art. 6 al CEDO, care încalcă dreptul reclamantului-recurentului la accesul la justiţie.

Prin urmare, din considerentele menţionate şi având în vedere faptul că încheierea primei instanţe este emisă cu încălcarea normelor procedurale, instanţa de recurs ajunge la concluzia de a admite recursul declarat şi de a casa încheierea primei instanţe, cu restituirea cererii de chemare în judecată în primă instanţă la faza primirii spre examinare a acțiunii.

În conformitate prevederile art. 427 lit. b) şi 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

d e c i d e :

Admite recursul declarat de avocatul Răileanu Petru în interesele lui Șarpi Vladimir.

Casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 28 martie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Șarpi Vladimir către „Termoelectrica” societate pe acțiuni, Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 8, intervenient accesoriu „INFOBON” societate cu răspundere limitată cu privire la constatarea încălcării drepturilor consumatorului, declararea ilegalității și inadmisibilității solicitării plății pentru serviciile necomandate, obligarea excluderii din chitanțe a sumelor, cu restituirea cauzei spre rejudecare de la faza primirii pe rol a cererii de chemare în judecată, în aceeași instanță și același complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Preşedintele şedinţei,
Judecător Nelea Budăi

Iurie Cotruță

Ion Țurcan